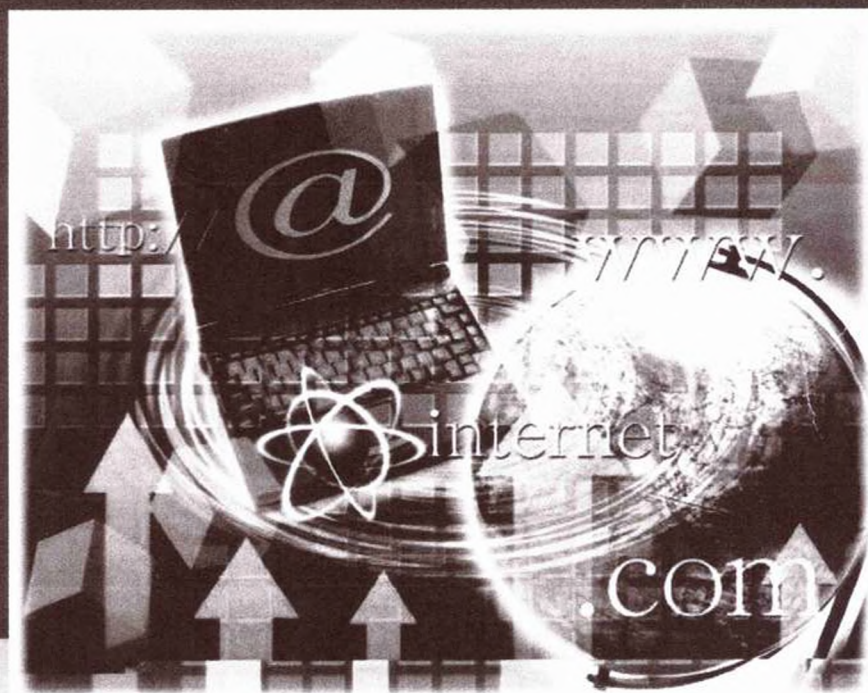

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

МАТЕРІАЛИ НАВЧАЛЬНО-
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

Полтава – 2014

АЛЬНІ ПИТАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ <i>євченко В.К., Мельник В.Л.</i>	237
ЗВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ – ЗВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ <i>євченко В.К., Мельник В.Л.</i>	238
СНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ, ЕМБРІОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ВАЛЬНА СПРАВА» <i>епітько В.І., Вільхова О.В., Якушко О.С., Лисаченко О.Д.</i>	241
РМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ <i>епітько В.І., Лисаченко О.Д., Єрошенко Г.А., Єрьоміна Н.Ф.</i>	242
ДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЕСОМ <i>єрстюк О.О., Білаш В.П.</i>	244
ІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ <i>євиукова О.В., Падалка А.І., Труфанова В.П.</i>	245
ЗВАННЯ СУЧАСНИХ СТИЛЬОВИХ КОНЦЕПЦІЙ ВИКЛАДАННЯ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ <i>євченко Д.Р., Писаренко О.А.</i>	247
ДОЛОГІЧНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ <i>євченко Д.Р., Удальцова К.О.</i>	249
ТРОЛЬ КЛІНІЧНОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ У ІНТЕРНАТУРІ ЗА ФАХОМ «СТОМАТОЛОГІЯ» <i>євкєвич В.І.</i>	250
ЦЕПЦІЯ КРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ У ГАЛУЗІ МЕДИЦИНИ КРИТИЧНИХ СТАНІВ <i>єкурупій Д.А.</i>	252
ОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА ЯК ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ ВИДІВ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ НА ИПЛОМНОМУ ЕТАПІ <i>євуть С.В.</i>	254
ОСВІДУ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ ТА РАДІОЛОГІЇ З РАДІАЦІЙНОЮ ИЦИНОЮ <i>єгов В.К., Почерняєва В.Ф.</i>	255
МУВАННЯ ЕТИКО-ДЕОНТОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УПРАВЛІННІ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ <i>єщенко Ю.П., Павленкова О.С.</i>	256

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ, ЕМБРІОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА»

Шенітько В.І., Вільхова О.В., Якушко О.С., Лисаченко О.Д.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Обґрунтовується думка щодо необхідності застосування новітніх технологій, унаочнення навчального процесу, розробки та структуризації методичних посібників як засобів, що сприяють підвищенню мотивації студентів до навчання й підвищенню якості засвоєння матеріалу з навчальної дисципліни «Гістологія».

Ключові слова: гістологія, викладання, іноземні студенти.

Гістологія – одна з фундаментальних медико-біологічних дисциплін, яка розвиває науковий світогляд і клінічне мислення майбутнього лікаря. При її вивченні необхідно формувати вміння аналізувати інформацію, систематизувати її залежно від рівня значимості та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки [5]. Завдання дисципліни полягає у вивченні особливостей будови тканин та органів у здоровому організмі, загальних закономірностей походження, розвитку, перебігу регенеративних процесів, формуванні поглядів лікаря на сутність морфофункціональних особливостей органів і систем. Засвоєння знань і вмінь у процесі навчання, які поєднуються з опануванням відповідними навичками, є основою показника рівня компетенції майбутнього фахівця. Уміння – це здатність оперувати системою теоретичних знань і практичних навичок при вирішенні неординарних завдань, що є істотною ознакою професіоналізму [1, 3].

Підвищення вимог до забезпечення висококваліфікованими кадрами системи охорони здоров'я передбачає підвищення ефективності навчального процесу. Збільшення кількості студентів із різних країн, які приїждять в Україну отримати якісну освіту, вимагає від педагогів застосування інноваційних методик викладання дисципліни. Це змушує викладачів постійно шукати нові методи і форми освітньої діяльності, вдосконалювати методику навчання, впроваджувати в навчальний процес ефективніші методи і засоби з тим, щоб активізувати процес засвоєння знань та формування навичок і вмінь [1, 4].

Відомо, що викладання різних дисциплін для іноземних студентів має певні труднощі. Аналіз цієї проблеми, проведений викладачами кафедр гістології, цитології та ембріології ВНЗ України, показав причини низького рівня знань: 1) низька мотивація студентів; 2) недостатнє висвітлення професійно орієнтованого матеріалу; 3) відсутність потреби в застосуванні знань із гістології на клінічних кафедрах; 4) низька інтеграція гістології з системою теоретичних дисциплін медичного вишу; 5) неповне забезпечення студентів підручниками російською та англійською мовами [2].

У зв'язку з цим на кафедрі гістології, цитології та ембріології ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія» ведеться активне впровадження в навчальний процес новітніх технологій, спрямованих на активізацію роботи студентів під час аудиторної та позааудиторної роботи. Відомо, що вивчення гістології неможливе без візуалізації навчального процесу. Кожна навчальна кімната кафедри обладнана мультимедійною технікою та світловим мікроскопом із цифровою камерою, що дає можливість проектувати зображення мікропрепаратів на великий екран. Практика показала, що розгляд гістологічних структур таким способом підвищує ступінь засвоєння матеріалу, викликає цікавість до предмета, сприяє засвоєнню студентами практичних умінь і навичок.

Колективом викладачів кафедри до кожного заняття зроблено добірку ілюстративного матеріалу – мікропрепарати, мікрофотографії препаратів, електроннограми, схеми, таблиці, відеофільми. Уміле застосування наочності дає можливість реалізувати принцип послідовності у вивченні матеріалу: від простого до складного, від макроскопічного до мікроскопічного. Викладання тем із розділу «Ембріологія» взагалі неможливе без демонстрації відеофільмів, оскільки студенти мають чітко зрозуміти послідовність етапів внутрішньоутробного розвитку, особливості перебігу процесів на кожному з них.

Одним із сучасних засобів унаочнення навчального процесу став Інтернет як важливе джерело інформації та засіб спілкування. Тому викладання дисципліни на сучасному рівні неможливе без використання його інформаційної бази, оскільки це найефективніший шлях ознайомлення з останніми досягненнями науки. Для полегшення самостійної роботи студентів колективом кафедри розроблені лекції для іноземних студентів англійською мовою, які розміщені на сайті академії. Також на сторінці кафедри містяться посібники для підготовки до практичних занять і ліцензійного іспиту «Крок-1», посібник для підготовки до підсумкових модульних контролів. По мірі опанування навичками пошуку, відбору, оцінки, систематизації й аналізу інформації, знайденої на сторінках веб-мережі, студенти можуть залучатися до дослідницької діяльності, підготувати реферативну доповідь з обраної теми.

Крім застосування сучасних наочних засобів, для успішної організації навчального процесу необхідно забезпечити студентів-іноземців правильно складеними методичними посібниками, які б могли використовуватися як для аудиторної роботи, так і під час самостійної підготовки до практичних занять. Тому на кафедрі гістології, цитології та ембріології були розроблені спеціальні навчально-методичні посібники й альбоми-практикуми російською та англійською мовами за новою програмою для студентів медичного факультету. У методичних посібниках представлений навчальний матеріал.

який мотивує студентів до вивчення кожної теми практичного заняття та допомагає сформувати зв'язаність предметом і майбутньою професією. Методичні вказівки для самопідготовки до занять включають контрольні питання з теми, конкретизовані відповіді, графологічні структури і тести I рівня. Також винесені питання, що використовуються для контролю змістового модуля.

Успішне виконання завдань пов'язане також із детальним опрацюванням представленої в кінці кожної теми рекомендованої основної та додаткової літератури. В альбомі-практикумі є завдання, які використовуються студентами під час самостійної підготовки до практичного заняття у вигляді домашнього завдання. Кожне домашнє завдання містить перелік термінів для запам'ятовування, тести II рівня і ситуаційні задачі з банку даних «Крок-1». У процесі виконання цих завдань студенти отримують нові знання як результат самостійної творчої активності. Використання ситуаційних задач із банку даних «Крок-1» демонструє зв'язок гістології з клінічними дисциплінами та підвищує зацікавленість предметом. Особливе місце відведене для замальовування мікропрепаратів під час практичної частини заняття, що сприяє розвитку моторної та зорової пам'яті студентів.

Згідно із положеннями сучасної методики викладання у вищій школі викладач контролює засвоєння теоретичних знань і практичних навичок студентів, надає необхідну консультативну допомогу при виникненні труднощів під час засвоєння матеріалу. На початку теоретичної частини заняття за допомогою тестів I рівня з мінімальними затратами часу визначається початковий рівень знань усіх студентів групи. Потім проводиться усний розбір теми з поясненням помилок, які були допущені під час написання тестів та питань, що виникли під час виконання домашнього завдання. Для остаточного оцінювання кінцевого рівня знань використовуються тести II рівня.

Отже, для розв'язання проблем викладання гістології, цитології та ембріології в іноземних студентах і підвищення ефективності навчання слід дотримуватися таких аспектів: максимальна візуалізація навчального матеріалу; поєднання теоретичних знань з їх практичним застосуванням; забезпечення інтеграції гістології з іншими теоретичними та клінічними дисциплінами; індивідуальний підхід до кожного студента.

Список використаної літератури

1. Дидактика навчання гістології, цитології та ембріології, роль комп'ютерних технологій / Е. Ф. Барінов, О. М. Сулаєва, О. Г. Ніколенко [та ін.] // Здоров'я ребенка. – 2013. – № 7. – С. 183–186.
2. Методическое обеспечение преподавания гистологии, цитологии, эмбриологии иностранным студентам-медикам / Е. Ф. Барінов, Ю. Б. Чайковский, С. А. Кащенко [и др.] // Український морфологічний альманах. – 2013. – № 1, т. 11. – С. 95–98.
3. Особливості викладання теоретичних дисциплін студентам факультету підготовки іноземних громадян у вищих медичних навчальних закладах / Т. В. Князевич-Чорна, М. І. Грищук, О. Г. Попадинець [та ін.] // Медична освіта. – 2011. – № 4. – С. 17–19.
4. Фомина Л.В. Педагогічні методи та технології навчання на сучасному етапі / Л.В. Фомина, О.І. Геращенко, О.В. Самойлова // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах; Матеріали VI міжвуз. наук.-метод. конф. – Харків, 2012. – С. 98–105.
5. Шобат Л.Б. Формування практичних навичок при викладанні гістології відповідно до нової типової програми / Л.Б. Шобат, Л.М. Сокурєнко // Морфологічні основи наукових досліджень у медицині: матеріали наук.-практ. конф., присв. 110-річчю для народження М.І. Зазибіна. – К., 2013. – С. 162 – 163.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ

Шепітько В. І., Лисаченко О. Д., Єрошенко Г. А., Єрьоміна Н. Ф.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Доведено, що впровадження інноваційних освітніх технологій у навчальний процес на кафедрі гістології, цитології та ембріології забезпечує необхідні умови розвитку особистості студента, його права на творчість, власну ініціативу і свободу саморозвитку, а головне — дає змогу ознайомлюватися із сучасними науковими відкриттями, сприяє якісному засвоєнню знань.

Ключові слова: гістологія, цитологія, ембріологія, інноваційні технології, комп'ютери, мультимедійні проектори, студент, викладач.

Сучасне життя вимагає постійного розширення і поглиблення знань, удосконалення методів роботи зі студентами, забезпечення постійного роз'яснення і демонстрації нових технологій навчання, систематичного оновлення наукових досліджень, розвитку логічного і клінічного мислення для досягнення єдиної мети - отримання майбутніми лікарями якісних практичних і теоретичних знань. Використання інноваційних технологій (комп'ютерна і мультимедійна техніка, рейтингова система й особова організація навчання, сучасні телекомунікаційні технології; проблемно-орієнтовані інтегральні навчальні комплекси: ситуаційні завдання і проблемні методи) сприяє кращій організації навчального процесу та підвищенню якості освіти у вищих медичних навчальних закладах України [1].